

1996 с. Жолсунуу 1 күнүгэр И. Е. Винокуров төрөөбүтэ 100 сыла жыолар

Биһиги биир дойдулаахпыт биллиилээх государственной деятель Илья Егорович Винокуров төрөөбүтэ 100 сылыгар аналлаах мероприятиелары ыытарга республикатаабы комиссия көбүлээһининэн ахсынньы ыйга биһиги улуустутугар Илья Егорович төрөппүт оҕолорун кытары көрсүһүү буолбута. Онно улахан кыыһа Клара Ильинична, уола Аэрофлот ветерана Үлэ албан аата орден үһүс степенин кавалера Валерий Ильич (снимокка) кэлэн аҕаларын биир дойдулаахтарын кытары ирэ-хоро сэлэргэспиттэрэ, ахтыылары оңорбугтара.

И. Е. Винокуров саха норуотун улуу уолаттара М. К. Аммосов уонна П. А. Ойуунускай норуот өстөөхтөрө буолбатахтарын, Ийэ дойдуга уонна норуокка муһура суох бэринишлээх, үһүлүчүлээх деятель буолалларын дириҥник итгэйдэрэ. Кинилэр үтүө ааттарын чөлүгэр түһэргэ 50-с сыллар бастакы аңардарыгар хаста даҕаны туруорсубута. Илья Егорович, М. К. Аммосов уонна П. А. Ойуунускайы реабилитациялыырга көмөлөһүгүр көрдөһөн, 1955 сыл алтынньы 20 күнүгэр ССКП КК Политбюротун чилиэнигэр, ССРС Министрдерин Советын Председателин бастакы солбуйааччыга Л. М. Кагановичка сүрүйбута.

ССРС Министрдерин Советын Председателин бастакы солбуйааччы таб. Л.М.Кагановичка

Киргизия Компартиятын КК бастакы секретарынан үлэлиин олорсон саха Аммосов Максим Кирович 1937 сыллаахха Фрунзе куоракка НКВД органнынан норуот өстөөгүн быһыытынан репрессияламмыта. 1937-1938 сс. Саха сириин кырдыаҕас үлэһиттэрэ /сахалар уонна олохсуйбуттар/ бары кэриэтэ хаайылыгытара. Ол барыта Аммосов М.К. дьыалатын кытта сибээстэммитэ буолуо. Аммосов уонна да атыттар үсүһүөннээһиннэ, буржуазнай национализмна, контрреволюционнай саагыбардары гэрйийингэ, Саха АССР промышленноһыгар, тыатын хаһаайыстыбатыгар, культурнай тутуутугар куордлааһында буруйдааммытара диэн сурах-садьык иһилибитэ.

Ол сылларга репрессияламмыттар адыас сымыйанан буруйдааммыттарын олох көрдөрдө. Билигин Берия, Аббакумов уо.д.а. партияга сыста түспүт норуот өстөөхтөрө сиэхситтэр революция иһин охсуһууларга буспут-хаппыт партия кадрдарын бэйэлэрин сидьин сыалларыгар дыкыйбыттар, оһон биһиги уопсай дьыалабыгыгар сөбүмэр хоромньуну оңорбуттара дьэңкэтик билиннэ. Онуоха Саха сирэ аһары улаханньык эмсэбэлээбитэ. Саха кырдыаҕас кадрдарыттан күн бүгүн биир да киһи суох.

Репрессияга түбөһөн өлөрүлүүбүттэртэн бастатан туран М.К.Аммосовы ааттыахха сөп. Миа кинини үчүгэйдик билэрим, оҕо эрдэхпитинэ үс сыл бииргэ үөрэммиттэ. Кини Саха АССР Нам оройуонун Хатырык нэһилиэгэр /сэлиэнньэтигэр/ дыадаҕы көргөндү төрөөбүтэ. Чугас убайа, орто бааһынай Аммосов Василий көмөтүнэн орто үөрэхтэммитэ. Е. Ярославская, С.Орджоникидзе уонна Г.Петровская быһаччы сабыдыалларынан эдэр оҕо сааһыттан активнай революционнай хамсааһынна кыттыбыта, саха бастакы революционера буолбута. Бириэмэниэй правительство саҕана репрессияламмыта, Саха сириттэн сыылкага ыгтыллыбыта. Гражданскай сэрии сылларыгар Аммосов Иркутскай уобалас партизанскай этэрээттэригэр уонна кыһыл гвардия чаастарыгар активнай кыттыыны ылбыта. Кини Сибииргэ ленинскэй комсомолу бастакы тэрийээччилэртэн биридэстэрэ этэ. Саха сиригэр Советскай былаас олохтоһорун кытта, 1920 сыл саҕатыгар 23 саастаах Аммосов Москвага сырыттабына, В.И.Ленин кинини Саха Кини Ситэриилээх Комитетын председателинэн ыппыта. РК/6/П КК салаататынан атын революционер-коммунистары кытта бииргэ кини Саха сириин